

Nagyvárad Estilap

Főszerkesztő: MARTON MANÓ

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Felelős szerkesztő: KATONA BÉLA

Véres verekedés a német birodalmi gyűlésen

Ebert köztársasági elnök feloszlatta a német birodalmi gyűlést

— Az Estilap eredeti távirata —

Berlinből táviratozzák: A német birodalmi gyűlés tegnap délután példátlan botrány tört ki. A birodalmi gyűlés a Dawes-tervezet törvényjavaslatának tárgyalását folytatta és mikor a javaslat második szakaszára tértek át, az egyik kommunista képviselő éles hangon bekiáltott a szobába:

— Bocsássák szabadon a fogvatartott kommunista képviselőket! Engedjék be a terembe a kitiltottakat

A birodalmi gyűlés tagjai e közbekiáltásra felugráltak helyeikről, mire a kommunista képviselő

konkrét indítvány formájában megismételte kívánságát és kérte, hogy indítványát vegyék külön tárgyalás alá.

A parlament az indítványt elutasította és az elnök kijelentette, hogy külön tárgyalás alá csak abban az esetben veheti ha az elnök senki vétőt nem emel. Az elnök e kijelentésére Brodarf demokrata képviselő odakiáltotta:

— Nem járulok hozzá!

Erre a közbekiáltásra mintegy tíz kommunista felugrott helyéről és a demokraták padsorai felé indult, hogy Brodarfot inzultálják. A szocialisták és demokraták Brodarf védelmére felsorakoztak, mire általános verekedés fejlődött és vizsgáztató jelenetek közben ökökkel ütötték-verték egymást a képviselők. Az összezútkozás tíz percig tartott, Brodarf és egy kommunista képviselő véresen, többen könnyebben megsebesültek.

Az elnök tehetetlen volt a verekedőkkel szemben. Elhagyta az ülést széket, ezzel jelezve, hogy az ülést felfüggesztette.

Szünet után az elnök megbotránkozásának adott kifejezést, s további ülés alatt is óriási izgalom uralkodott. A botrányt vezető kommunista képviselőket, köztük Epstein és Gruert kitiltották az ülésekről.

Ezek nem akarták elhagyni az üléstermet, mire az elnök rendőrsztekkel vetette ki őket. A képviselők

közben az Internationalét énekeltek.

Marx kancellár ma jelentést tett Ebert elnöknek a politikai helyzetről. Az elnök a londoni megállapodásoknak augusztus 30-án történő aláírásához megadta hozzájárulását. Megegyeztetett a kancellárral, hogy a megállapodások aláírása azzal a kötelezettséggel jár, hogy valamennyi parlamentáris lehetőséget ki kell aknázni a szakértői jelentés keresztülviteléhez szükséges törvények megszavazása érdekében.

Kijelentette még az elnök, hogy elhatározott szándéka a birodalmi gyűlést feloszlítani, ha a meghozandó törvények nem kapják meg a szükséges többséget.

A Havas ügynökség jelentése szerint Marx kancellár már

alá is írta Ebert elnökkel a birodalmi gyűlés feloszlításáról szóló kéziratot.

A német kormányhoz közelálló pártok már készülnek is az új választásokra.

Százmillió lejes kártérítési per a CFR ellen

Egy bukaresti waggonjavító válsága

— Bukaresti tudósítónk távirata —

Tévedés azt hinni, hogy a kormány, enyhén szólva: kicsinyes pénzügyi politikája csak Erdélyben érzeteti kegyetlenül rossz hatását. A regátban is éppen úgy megsínyli a pénzhíányt az ipar és a kereskedelem. Ez legújabbán megmutatkozott abban is, hogy a bukaresti Lemaitre-gyár feloszlatta waggonjavító osztályát és 160 munkását nyomomban elbocsájtott.

A Lemaitre-gyár 1920-ban szerződést kötött az Averescu-kormánnyal C. F. R. mozdonyok és vagonok javítására. A szerződés értelmében a C. F. R. évente 1200 vagon és 125 mozdonyt kellett volna, hogy a gyárnak javításra átadja. Hogy a feladatának jól megfelelhessen, a Lemaitre-gyár 1920-ban megnagyobbította üzemét. A C. F. R. azonban nem tartotta magát a szerződéshez és az 1200 helyett csak 130 vagon, 125 mozdony helyett csak 30 mozdonyt küldött reparálni. Amikor a Lemaitre-gyár igazgatója a C. F. R. vezérigazgatóságához fordult és több reparálni valót kért, azt válaszolták neki, hogy csak annyit adhatnak javítani, amennyi tényleg van és különben is az 1920-ban kötött szerződés érvénye igen kétséges, mert azt nem a parlament, hanem csak a minisztertanács ratifikálta.

A Lemaitre-gyár nagvobbbrészt belga részvényeseké. érthető, tehát, ha a bukaresti belga követ interveniált a kormánynál, kérve, hogy a C. F. R. respektálja az 1920-ban kötött szerződést. Ha ennek az intervenciónak nem lesz eredménye akkor a részvényesek 100 millió lejes kártérítési pert indítanak a C. F. R. ellen.

Elfogták a megszökött milliárdos bankárt

Rendörkézen a pesti Bosel — Róth bankár elmondja karrierjét

Budapesti tudósítónk jelenti: A tavaszi nagy baisse idején óriási feltűnést keltett a Róth és Társa bankház bukása. A bankház, amelynek két egészen fiatalember, Róth Armin Endre és Kormos Géza volt a tulajdonosa, a konjunktúra idején feltűnt bankcégek közt a legnagyobbak egyike volt. Amikor a bank megbukott, a két cégfőnök magához vette a bank tulajdonában levő

5-600 millió koronát és több milliárd adósság hátrahagyásával megszökött.

Először Bécsbe mentek, majd Svájcba, onnan pedig Afrikába, a francia gyarmatokra vezettek a nyomok. Kormosnak teljesen nyomavesztett, Róthot azonban sikerült elfogni Algirban.

A hitelezők nem indították meg

Zita exkirályné Lourdesben

Párisból jelentik: A lourdesi kegyhelynek igen érdekes látogatója volt: Zita királynő kegyeste fől a Szent Szűz csodatevő forrását. A francia kormány engedelmet adott az utazásra özvegy királynénak, aki Lourdesben egy zárdába szállott. Mély gyászban kereste fől a grottát és sokáig maradt ott, imába merülve. Az özvegy királyné szigorú inkognitóját mindenki a legnagyobb tiszteletben tartotta.

MAI ZÜRICH NYITÁS

NEWYORK	— — — —	33—
LONDON	— — — —	239250
PARIS	— — — —	2880—
BUKAREST	— — — —	255—
BUDAPEST	— — — —	06950
BÉCS	— — — —	00752
PRAGA	— — — —	16—
MILANO	— — — —	2361
BERLIN	— — — —	127

NAGYVÁRAD ARFOLYAMOK

MAGYAR KORONA	—	385
DOLLÁR	— — — —	200—
SVÁJCI FRANK	— — — —	3825
OSZTRÁK KORONA	— — — —	352
FRANCIA FRANK	— — — —	1140
CSEH KORONA	— — — —	61250
LIRA	— — — —	900
PONT STERLING	— — — —	915
MÁRKA	— — — —	—

ellene a kiadási eljárást, mert ez 50 millió koronába került volna, ami akkoriban tetemes összeg volt.

Róth így kiszabadult, június elején azonban Svájcban, a bodeni tó mellett lévő Friedrichshafenben elfogták. Amikor ennek híre megérkezett,

a budapesti kir. ügyészség megindította a kiadási eljárást.

A svájci hatóságok ki is adták Róth Armin Endrét, akit tegnap Németországon és Ausztrián keresztül magyar területre szállítottak. Sopronban a királyi ügyészség vette át Róthot a kísérelő osztrák csendőroktól.

Az ügyészség megfelelő felügyelet alatt Budapestre indította az el-

Dorian Terrasse és Dorian-filmszínház

9 órakor

6 órakor

Ma csütörtökön

Vigjáték műsor

Hét évig nem lesz szerencsém

5 felvonásban.

Fatty elszökik hazulról

Amerikai burleszk 2 felvonásban.

fogott bankárt.

Róth bankár az elébe utazott újságíróknak ezeket mondta:

— Szegény nyomdászcsaládból származom és jelenleg 26 éves vagyok. 1919-ben, 21 éves koromban önállósítottam magamat és megalapítottuk a Róth és Társa bankházat. Összeköttetésembe léptem több külföldi bankházzal és állalkozásaink, valamint külföldi összeköttetésem oly jól beváltak, hogy

az egyik előkelő francia bank még vezérigazgatójául is megválasztott. Vagyonom csak 40 százalékkal volt kevesebb, mint Boselné.

Öt házam, a bankom és kétszáz alkalmazottam volt már. De azután jött a nagy tőzsdei krach, amelyet nemcsak itthon, de a külföldön, Párisban, Berlinben és Bécsben is alaposan megéreztek.

— Hitelezőim nagyrésztével kiegyeztem. Szökésem után jártam Algirban is, de kiszabadultam és hitelezőim szereztek további utlevelet számomra.

Algirból Németországba, majd Svájcba, azután Franciaországba mentem, hol állandóan hitelezőimmel tárgyaltam.

Elfogatásom előtt ugyancsak néhány hitelezőmmel akartam tárgyalni, mikor le tartóztattak. A kiadási eljárás során idehoztak, innen pedig tovább visznek Budapest felé, ahol remélem, nemsokára szabadlábra helyeznek.

Ami az ügyemet illeti, elmondhatom, hogy még csak ezután jön az igazi szenzáció.

Vallomásomban, amelyet a vizsgálóbíró előtt akarok tenni, leleplezek néhány magyar és több külföldi bankházat is. De erről, valamint szökésem részleteiről egyelőre nem nyilatkozhatom.

HIREK

Két miniszter a Kereskedelmi Kamarák váradai kongresszusán

Mosoiu Traján és Constantinescu Tankréd miniszterek, továbbá a közlekedési és a pénzügyi államtitkárok képviselik a kormányt a kereskedelmi és iparkamarák nagyváradai országos kongresszusán, szeptember 6. és 9. között és ez alkalommal a két miniszter és a két államtitkár a Kereskedelmi Csarnok kiállításos vásárait is meg fogja látogatni. De ott lesz ezen a kiállításos vásáron a kereskedelmi és iparkamarai kongresszusnak mind a négyszáz résztvevője. Amit ott látni fogunk, az szebb lesz minden mintavásárnál, amit eddig Romániában rendeztek. A vásár rendező bizottsága szinte éjjel-nappal permanenciában van, hogy mennél fényesebb, mennél átfogóbb és

közönségre és kiállítóira egyaránt minnél hasznosabb eredményű kiállításos vásárt hozzon össze. Egyelőre még titok, de annál kellemesebb lesz, ha nyilvánosságra kerül a számos figyelmes meglepetés, amiben a rendezőség a vásárt látogató közönséget akarja részesíteni.

Egyébként most már alig van üres hely, ami a kiállításra kiadó volna. Eddig kereken hatvan kiállító cég nevét közöltük.

Ma kezdődött az erdélyi román tanítók nagyváradai kongresszusa

Popovici prefektus beszéde

Az erdélyi román tanítók kongresszusa ma délelőtt 11 órakor kezdődött Nagyváradon, a Katholikus Körben. Körülbelül 300 tanító gyűlt össze, közöttük a regábeli, bukovinai és besszarábiai tanítói kar delegátusai is. Suteu Vasile kolozsvári igazgató-tanító, az erdélyi tanítók szervezetének elnöke nyitotta meg a kongresszust. Megemlékezett Avram Jancu-ról, a kongresszus résztvevői felállással fejezték ki hódolatukat Avram Jancu emléke iránt.

Suteu elnök üdvözölte Popovici Miklós dr prefektust, aki szintén megjelent a kongresszuson és az elnök beszéde után felszólalt. Hangsúlyozta,

Legújabbban a következők béreltek helyet:

Vidor Manó könyvkereskedő; Matta János gyermekkocsi és játékküzem; Nagyvárad Vasönt-de és Gépgyár r. t.; Gonda Testvérek, cipőgyár; Daniberg és Waldner, butorkereskedő; Kaufmann nővérek kézimunkaszalonja; Astor butor és faárugyár r. t.; Hackmayer J. uriszabó-műterem; Deczky Sándor cipész.

hogy az államügyek intézői szívkön viselik a tanítók sorsát. Örömmel állapítja meg a prefektus, hogy az erdélyi román tanítók lelkiületét nem kezdte ki a háború utáni forradalmi idők pszichózisa. Nem tudja elképzelni, hogy a kongresszus során bármiféle szélsőséges áramlat kerekedjék felül. Elhiheti a tanítói kar, hogy a kormány és a parlament lehetőleg minden kívánságukat teljesíteni fogja.

A megye és a város nevében üdvözli a kongresszust.

A hallgatóság megtapsolta a prefektust. Ezután áttértek a napirendre, amelyen a tanítói kar anyagi és szociális problémái szerepelnek.

* Avram Jancu-nak, az erdélyi román nemzeti hőnek emlékünnepeén istentisztelet volt a román orthodox székesegyházban, a polgári és katonai hatóságok jelenlétében.

* Eljegyzés. Zigre Anutát, Zigre Teodor biharpüspöki főjegyző leányát eljegyezte dr Gyelán Károly törvényszéki jegyző.

* Házasság. Marino Billos Venezia, Demetrovics Lya vasárnap Nagyváradon házasságot kötöttek.

x Mandel Ilonka zeneiskolájában a beiratások szeptember 1-től kezdődnek délelőtt 10—12 óráig, délután 4—7-ig. Str. Alexandru (Teleky-u.) 5. szám.

x Karinthy Frigyes a Dorian-filmszínházban. Vigjáték műsor keretében kerül bemutatásra ma, csütörtökön „A hét évig nem lesz szerencsém” című frappáns vigjáték, melynek a szövegét a kiváló magyar humorista Karinthy Frigyes írta. A vigjáték műsort kiegészíti „Fatty megszökik hazulról” című kacagtató 2 felvonásos amerikai burleszk, a főszerepben Fatty. Az előadások kezdete a Dorian Terrasseon 9 és a Dorian-filmszínházban 6 órakor.

x Kereskedelmi alkalmazottak és tisztviselők ujjalakuló közgyűlése folyó hó 31-én az Atlantic mozgóban délelőtt fél 11 órakor. A közgyűlés egy új munkaprogram megkezdését is kell, hogy jelentse és ez alkalommal egy új vezetőséget is fog választani a szervezet, amely az új munkaprogram végrehajtását garantálja.

x Atlantic, Apolló mozgó. Ma, csütörtökön megy utoljára páratlanul nagy sikert arató Nibelungen film II. része. Általános vélemény, hogy ehhez hasonló nagyszabású filmet még nem látott a nagyváradai közönség s mindenki elismeri, hogy a németek belefektették minden tudásukat, ambíciójukat a „nemzeti” filmjükbe. Ritka az a film, amely a kritika sulvos dörögő ütemeit oly szilárdan fogja felmin: e mű, amelyben a költőfantázia, a mesteri rendezés, a művészek kifogástalan játéka és a filmtechnika teljesítménye harmonikus együtthaladva váltották ki az elismerést minden kiből. Holnaptól, péntektől kezdve az Atlantic és Apolló mozgó egy egész különleges társadalmi drámát, az Arabiai éjszakákat adják, melyben Priscilla Dean, az amerikai mozgócsillag egy keleti millieuban játszandó történet keretében ragyogtatja kivételes tehetségét.

Női és férfi kabátiszövegek nagy vá asztékban Lellner Mártondal

x Antalfy Margit tánciskolájában a beiratások megkezdődtek, gyermek deákok és felnőttek részére. Klasszikus és balett tanfolyamra felvétel 11—1-ig. Az iskolának külön balettcipésze van.

Bőr és talp legolcsóbb Salgó x Kegyelet a Sas alatt.

Atlantic mozgó Apolló mozgó

9 1/2 órakor

6 órakor

Ma, csütörtökön utoljára

NIEBELUNGEN II. része

Mérsékeltlen felemelt helyárak. Elővételi pénztár d. e. 10 órától

Holnap, péntektől vasárnapig

Arabiai éjszakák

vagy Az ezred leánya arabiai történet 7 felv.

A főszerepben: Priscilla Dean Rendes helyárak

Két és félmillió lejbe kerül a Szent László-tér diszítése

Egy hónapon belül elkészül Románia legszebb tere — A főmérnök érdekes nyilatkozata a francia park kiképzéséről

Nagyvárad külső képén olyan változások készülnek, amilyenre csak hatalmi szó nyomán kerülhetett sor. A Szent László-tér, amelyen hajdan a kispiaci lármás kofái tanyáztak és mézárások sátrai sorakoztak, egyszerűen valami ragyogó francia park szépségét veszi fel. Igaz, hogy a pénzsűkös világban két és félmillió lejbe kerül ez a város-szépítési gesztus, de elvitathatatlan, hogy itt teremtik meg egész Románia legszebb terét. Ferdinánd király jövő hónapban leleplezésre kerülő lovaszobrához épül grandiózus milliók ez a park. Dekorativ falak, hatalmas virágvázá, impozáns lámpaoszlopok, szökőkutak, széles vízmedencék és virágzó nyergek keletkeznek a kispiaci négyszögen. Már felszántották az egész területet, nagy kőtömbök fekszenek a még meghagyott aszfaltjárdá mentén és éjszakánként vasuti vagonok hoznak a Zöldfa-utcán át újabb és újabb kökolosszusokat. Hogy mi készül az laikus szemmel még fel sem mérhető. A Rosenberg-telepen száz munkás dolgozik éjjel-nappal a dekorációs kőanyagok előállításán, s majd ugyanannyi munkás sűrű-forog a Szent László-téren folyó munkálatoknál.

Megakartuk tudni, mi lesz hát itt? Hogyan fog festeni Várad legszebb tere, s mire költ el a város olyan hatalmas summát. Ezért fordultunk Kósszeghy József főmérnökhöz, aki a következő igen kimerítő és érdekes felvilágosítást adta:

— Ott, ahol Ferdinánd király szobra fog állni — kezdte a főmérnök — azon a negyeden, egy kisebb vízszintes plató keletkezik, a végén kör alakú záradékokkal. Erről a platóról a tere, mind a négy irányban le lehet járni. Mint hogy a térnek erős esése van a görög katolikus palota felé, természetes, hogy a déli és nyugati oldalon több lépcsőn kell lemenni majd az uttest szintjére. Ezt a felső platót áttört diszú mellvéddel vesszük körül. A ballusztrád műköből készül. Az északi és a déli oldalon nyolc ugyancsak műköből készült lámpatartó oszlopot állítunk fel, amelyek felső részét, kovácsolt vasból készült díszes záradékkal és lámpákkal szereljük fel.

— A platón, a szobortól jobbra és balra két vízmedence készül, díszesen agazott mellvéd-fallal és párkánnyal. A mellvéd-falon egy faun-fejből állandó vízszöglet ömlik egy kisebb medencébe, majd onnan egy nagyobb medencébe. Ez a mellvéd-fal szintén áttört diszú korláttal és köből készült nagyon díszes virágvázákkal lesz ellátva. A platón kívül eső négy térrészt, tömör, műkö korláttal szegélyezzük. Valamennyi sarkán egy a felső, mint az alsó térrészeknek, erős műkövel burkolt postamenseken igen nagy méretű és díszes virágvázáknak állani. Ezeknek a helye a már most látható vörös téglafalakon lesz.

— A platón még díszes kőpadokat is elhelyezünk.

— A négy térrészbe reneszánsz motívumok ornamensekként egyszínű művirágok kerülnek a különben teljesen zöldgyeppel borított sarok-mezőnyökre. Azt igyekezzük ezzel elérni, hogy egyenletes színhatással dolgozzunk a kertészeti részben.

— A szobor helyével szemben levő negyeden a Fekete Sas előtt — magyarázta tovább a főmérnök — hasonló jellegű parkírozás készül. A szobor és a Sas-passzáz tengelyében itt egy átjárás lesz, közepén kisebb szökőkút. A két részre osztott gyeppályát itt is tömör műkö szegély veszi körül. A sarkokon és az átjáróknál külön kiemelt postamenseken itt is nagy műkö virágvázáknak nyugszanak. A kertészeti kiképzés azonban lesz a szobor körüli virágmezővel.

— A görög keleti és a görög katolikus székesegyházak előtti hosszirányú térrészek kiképzése csak annyiban tér el az előbbi kettőtől, hogy itt, ezeket a térrészeket közepén lemélyítik. A lemélyített részen a közönség közlekedhetik. Mindkét térrészen egy-egy átjáró készül a járda magasságában, melyekről lépcsőn lehet lejárni a lemélyített részre. Az átjárókon díszes műkö padokat helyezünk el. A lemélyített rész tükrezt színes virágok, gyeppályá disziti és fönt a korlátok mellé magasabb és nyírható díszeserjék kerülnek.

— A lemélyített részre arányosan elhelyezett négy-négy architektonikus dísz tárgy nyer elhelyezést.

— Természetesen ezeket a térrészeket is tömör műkö szegélyek veszik körül és

a sarkokon itt és mindenütt alkalmazzuk a díszes virágvázákat.

— A görög keleti templom előtti transzformátor korlátot átalakítjuk azonos módon a szobor körüli pato mellvédjével. A nyilvános illemhely díszes len épületét két-három napon belül el távolítjuk a térről. Ugyancsak eltávolítjuk az olasz-hídfőnél a Bémer-tér közepén levő illemhelyet is és a kettőt a hídfőtől nem messzire a földalatt helyezzük el.

— A Szent László-téren, a Sas előtt levő villamos vasuti forgalmi ház sorsa — amely eredetileg arra is készült, hogy a villamosmű transzformátorát ebbe helyezzük el — a tegnapi tanácsülésen dönt el. A tanács kimondotta a vasbeton építmény haladéktalan eltávolítását. Miután azonban transzformátor házra ezen a helyen okvetlenül szükség van, igen valószínű, hogy ezt az épületet is a föld alatt helyezzük el. Ebben az ügyben meg kell várnunk Diuliu Marcu építész véleményét, aki az egész parkírozás tervezője.

— Megjegyzem, hogy a vasbeton-ház elbontása rendkívül nehéz és nagy munka. Alighanem csak robbantással lehet lebontani. Hirtelenében tehát ebben az ügyben már nem tudunk intézkedni.

— A munkálatokkal — bár azok óriási méretűek — szeptember végére szeretnénk kész lenni. Legalább is az összes intézkedések megtörténtek, hogy a munka befejeződjék. A szobor körüli rész most már néhány napon belül kialakul.

— A jövő héten már a felső plató mellvédjét is elhelyezzük. Ezen a részen a kertészeti munka pedig már e héten elkészül.

— Minthogy a virágvázá és a lámpatartók nagyon díszesek és azokon sok kőfaragó munka van, megtörténhetik, hogy egyes részeket nyersen leszünk kénytelenek kiszállítani, hogy a szobor-leleplezési ünnepségekre minden a helyén legyen. Ezeket a részeket a helyszínen kell aztán utánadolgozni.

— Hogy a műkö ne legyen nagyon komor, erre a célra beocsini cementet és egészen fehér márvány töredéket használunk, amelyeknek keverékéből barátságos sárga színárnyalatú műkövet sikerült előállítani.

— Az egész munka francia stílusú kertrendezés — fejezi be szakszerű felvilágosítását a műszaki tanácsos — amelynek az volt a célja, hogy a szobrot kiemelve a tér fölé s számára megfelelő diszú, de nem magasba ivelő architektúrával és modern kertészeti berendezéssel méltó keretet nyújtson.

— A térendezés terveit Diuliu Marcu, bukaresti építész, a legfelsőbb műszaki tanács tagja készítette, aki különben párisi Ecolo des Beaux Artes tanítványa.

— A műkö-munkálatokat a Rosenberg Izsó részvénytársaság készíti. A kertészeti részt a városi kertgazdaság látja el. A munkát személyes irányításom mellett Eichner Ernő mérnök és Stettner Benő főkertész végzik. A csatornázó, vízvezeték és elektromos munkálatokat a megfelelő üzemek készítik el.

— Az összes munkálatok a kert munkákkal együtt előreláthatóan másfél millió lejbe kerülnek. Ez az összeg korántsem mulja felül a költség előirányzatba felvett összeget.

József főherceg és Rupert Rezső szenzációs találkozása

Amikor egy Habsburg Kossuth eszméért rajong — Egy felségsértés per epilógusa

A NAGYVARADI ESTILAP
EREDETI TUDÓSÍTÁSA

Sok furcsaság keletkezett már abból a fonák helyzetből, amelybe ma a király nélküli magyar királyság került. A bíróságok a nemlétező király nevében hoznak ítéletet, sőt a detronizációs törvény elfogadása után olyan ítéletet is hozott magyar bíróság, amelyben a királyi ház tagjainak megsértése címén került lakat alá a vádlott.

A magyar parlamenti ellenzék természetesen minden alkalmat felhasznál, hogy a kormányt figyelemztesse erre a képtelen szituációra, azonban ezidőszereint a kérdés kikapcsolódott az aktív politikai élet vitáiból.

Most egy érdekes eset kapcsán újból sokat beszélnek a királykérdésről. Az esetről a pesti sajtó hallgat, mert annak szereplői társadalmi és politikai pozíciójuknál fogva nem közöltek semmit a nyilvánossággal. Ezt könnyen meg is érthetjük, ha tudjuk azt, hogy az eset egyik szereplője József főherceg, az egyetlen magyar Habsburg, a másik szereplője dr. Rupert Rezső nemzetgyűlési képviselő

a Kossuth-párt elnöke. Az eset a következő:

Kufler Vilmos mezőörsi földbirtokos egyike Magyarország legtekintélyesebb gazdálkodóinak, még az októberi forradalom idején beszélgetés közben azt a kijelentést tette, hogy József főherceg magyar katonákra lövett a fronton. Abban az időben szélteben beszéltek arról, hogy a Piave-menti ütközetekben résztvevő magyar csapatok háta mögött gépfegyverek voltak felállítva, nem is tulajdonítottak akkor semmi fontosságot az efajta kijelentéseknek. Hogy-hogy nem két esztendővel ezelőtt a földbirtokos idézést kapott a budapesti törvényszékhez, ahol egy feljelentés alapján perbefogták és a forradalom alatt tett kijelentéseért, a királyi ház egyik tagjának megsértése címén hat havi fogházra ítélték. Kufler az ítéletet megfellebbezte, de nem várta be a felsőbb bíróság ítéletét, hanem az elől Bécsbe emigrált. Telt-múlt az idő, a földbirtokos már állandó lakója lett a bécsi Grand Hotelnek, amikor olyan hírek érkeztek, hogy a magyar

kormány amnesztia rendeletet fog kibocsátani. Ez a rendelet azonban egyre később. Mintegy hat héttel ezelőtt Kufler Vilmos végül is megbizta dr. Rupert Rezső ügyvéd, nemzetgyűlési képviselőt, hogy ügyében pertörést vagy amnesztiát eszközöljön ki. Rupert áttanulmányozta az iratokat, majd felkereste Pesthy Pál igazságügyminisztert és rámutatott arra az abszurd ítéletre, hogy valakit a köztársaság ideje alatt tett kijelentéseért a detronizációs törvény életbeléptetése után a magyar bíróság a királyi ház elleni sértés címén elítélhessen. Kérte az igazságügyminisztert, hogy szüntesse meg az eljárást, mert ellenkező esetben a parlamentben fogja szóvá tenni az esetet. Az igazságügyminiszter elismerte Rupert fejtegetéseinek helyességét, nagy zavarban volt, de végül is kijelentette, hogy pertörést csak abban az esetben lehetne kieszközölni, ha ahhoz a sértett József főherceg is hozzájárulna. E célból azt ajánlotta az igazságügyminiszter, hogy Rupert lépjen érintkezésbe Jó-

Theil szalámi, Sibiu — Nagyszeben

zsef főherceggel. Rupert azonban kijelentette, hogy ő, mint a Kossuth-párt elnöke, nem hajlandó megjelenni audiencián József főherceg előtt.

Az igazságügyminiszter el akarta kerülni az ügy kapcsán felmerülhető politikai izgalmaikat, felkereste hát József főherceget és hosszas tanácskozás után megállapodtak abban, hogy a főherceg vizitre hívja magához Rupert Rezsőt.

A meghívás meg is történt. Rupert minden kihallgatási ceremónia mellőzésével megjelent a főherceg palotájában. József főherceg kitüntető szívélyességgel fogadta a Kossuth-párt vezérét és mikor a Kuffler-ügyre vonatkozó tárgyalásokra került a sor, a következő kijelentést tette:

— Nekem nem az fájt, hogy én rólam azt állították, hogy magyar katonákra lövtem. hanem az, hogy ilyesmit el is hittek rólam. Én ilyesmit nem is tehettem volna, mert hiszen a fronton Boroevics tábornok volt a parancsnok, én csak alárendeltje voltam. Egyébként ugye Ön a Kossuth-párt elnöke?

— Igen.

— Önök köztársasági pártiak, hiszen Kossuth politikáinak ez az alapja. Én magam is helyeslem a Kossuth eszméit. Még az öreg uralkodó életében többször rámutattam arra, hogy a negyvennyolcas követeléseket teljesíteni kell, mert Magyarország nyugalmát csak úgy lehet általánosítani. Én már régen vallom, hogy az eddigi uralkodó osztályok lejárták magukat, tudom, hogy végül is a kormányzó hatalom a parasztság és a munkásság kezébe fog kerülni.

Ezután hosszabb vita fejlődött a politikus és a főherceg között az államforma kérdéséről, aminek végén a főherceg kijelentette, hogy éppen a helyzet ismeretéből fakadt az a meggyőződése, amely letétette vele az esküt a nemzeti tanács kezébe.

— Most olvasom Kossuth emigrációs iratait — fejezte be a beszélgetést a főherceg — és mondhatom, ha gazdag ember volnék, áldozatokra is képes volnék, hogy a jó magyar népen segítsék.

A beszélgetés végeztével a főherceg melegen megrázta a Rupert kezét és az jó hangulatban távozott a látogatásról. A főherceg és az ellenzéki politikus beszélgetésének híre hamarosan kiszivárgott.

Rupert Rezső, amikor megkérdezték a főherceggel folytatott beszélgetése felől, természetesen kitért minden felvilágosítás elől.

Politikai körök előtt egyáltalán nem titok, hogy József főherceg állásfoglalása nem tisztán a negyvennyolcas pártnak szól. Inkább arra gondol a főherceg, amikor Rupert előtt így kitérgette jó magyar meggyőződését, hogy Rupert pártját megveri a maga álláspontjának. Magyarországon a királykérdés állandóan kísért. A hivatalos Magyarország Horthy és Bethlennel az élükön Frigyes főherceg fia, Albrecht királysága mellett van-

nak angazsálva. A legvagyonosabb Habsburg-ivadék el is követi mindent, hogy minél népszerűbb legyen. Önkéntes füzioegyesületek zászlóavatásától a jogászbálig a nőegyleti mulatságoktól az asztaltársaságok heti összejöveteléig mindenütt ott van. József főherceg ezt hosszú idő óta elkeseredetten látja és minthogy vagyoniilag nem tudja a harcot felvenni Albrechtel, pártot keres, amelylyel elgáncsolhatja az Albrecht királyságát. A Ruperttel való beszélgetésnél az a meg-

gondolás vezette, hogy a Kossuth-párt még nem kötötte le magát a köztársasági államforma mellett és talán alkalmas lenne arra, hogy a magyar köztársasági elemeket átnvergelje egy angol mintájú monarchikus államforma elfogadására amelynek természetesen ő volna az uralkodója.

A szenzációs találkozó impulzusa: a királysértő földbirtokos dolga természetesen jó mederbe került, s a főherceg hozzájárult a peres ügy jóakaratu megoldásához.

Kik kerültek ujabban a váradi állampolgárok listájára

A nagyváradi állampolgárok listájára legújabbban a következőket vették fel:

Baros-utcai lakosok: Rosenfeld Mátyás 1, Goldberger Mihályné 6, Rosenbaum Adolf 13, Antonescu Miklós 1, Antonescu Anna 1, Kepes Ignác 2, Rosenfeld Mór 1, Vadász Zsigmond 8, Klein Mór 11, Klein Dávidné 1, Fisch Mór 2, Berger Náthán 6, Gele Miklós 2, Grósz Ede 13, Pollák Herman 7, Harmathy Márton 9, Kovács Lajos 7, Friedman Márton 13, Goldstein Regina 7, Goldstein Antal 7, Auer-sam Izsákné 7, Szilágyi Frenéné 6, Seidenfeld Aron 10, Stern Herman 7, Salzberger Sándor 7, Berkovits Simon 7, Szabó Lajos 13, Goldstein Léb 7, Schlésinger Jakab 6, Grósz Eliás 6, Kohn Salamon 7, Samber Izsákné 9, Szalavetz Manó 7, Krausz Lajosné 10, Dávid Jenő 10, Léb Mór 10, Nagy Imre 9, Blum Bernát 7.

Alap-utcai lakosok: Holló Lóna 13, Turinger Ferenc 1, Müller Sámuelné 1, Müller Gyula 1, Úveges Sándor 1, Róth Ignác 1, Fazekas Anna 1, Bolgyika György 3.

Aranyoldalon lakók: Moldován János 146, Dutka Kálmánné 153, Dobos Andrásné 153, Mayir Sándorné 136, Moldován Demeter 146, Venczel Pál 173.

Szent Anna-utcai lakosok: Nagy Ferenc 29, Groza Jánosné 16, Kozma Jánosné 18, Junch János 29.

Vlahuta (v. Szent János) utcai lakosok: Németh Vincéné 66, Nagy László 53, Lőrinc Mór 18, Erdődi Márkus 18, Szeibler Mór-né 15, Máthé István 46, Bíró András 10.

Velencepart-i lakosok: Harsányi József 1, Tordai Lajos 1.

Krisztina-utcai lakosok: Klein Sámuel 4, Klein Benjámin 1.

Victoria (v. Kolozsvári) utcai lakosok: Ungár Imréné 18, Sonea Flórián 104.

Vitéz Mihály (v. Nagypiac)

téri lakosok: Diósi Sándor 14, Stern Sámuel 7.

Galamb-utcai lakos: Klein Lajosné 12.

Jorga Miklós (v. Zöldfa) utcai lakos: Katz Benjámin 6.

Aradi-uti lakos Grünstein Sándor 1.

Avram Jancu (v. Kossuth Lajos) utcai lakos: Klein Mór 18.

Berthelot tábornok (v. Sal Ferenc) utcai lakos: Kádár Ede 4.

Kommendáns-réti lakos: Figlár Mihály 1.

Samuil Micu Klein (v. Szabadság) utcai lakos: Guttmann Mendel 5.

Fürdő-utcai lakos: Jobbágy Antalné 9.

Liget-utcai lakos: Glück Ferenc 7.

A petroleumos vonat karambolja

— Budapesti tudósítónk távirata —

Konstancából jelentik: A 8802. számú tehervonat, amely csupa petroleumos kocsikból állott, tegnap hajnalban 2 órakor elindult Konstancából Bukarest felé. Cernavoda állomás előtt a mozdonynak valami baja történt, nem tudta tovább vinni a vonatot. Egy őrházból telefonáltak Saligny állomásra, hogy küldjenek segélymozdonyt. Míg ez a mozdony megérkezett, azalatt a nyílt pályán álló vonatnak a fékei elromlottak. Az egész vonat teljes sebességgel szaladt előre a lejtős pályán és beleütközött a teljes gőzzel közeledő segélymozdonyba. Három petroleumos vagon izzéporra zuzódott. A segélymozdony is megrongálódott és vezetője, Teodorescu gépész a fején súlyos sérüléseket szenvedett. A vasútvonal 30 méter hosszúságban felszakadt, ezért a forgalom is szünetel.

Idegenforgalom Nagyváradon

Ma a következők érkeztek Nagyváradra:

Park szállóba: dr. Szaplonczay Gyuláné főorvos neje Debrecen, Kálmán Ernő tisztviselő Jánosháza, Pohl Kálmán mérnök Budapest, Fried Mihály kereskedő Komárom, Bodó Mayer magánzó Bécs, Prezente Henrik kereskedő Budapest.

Metropol szállóba: Rosner Henrik kereskedő Békéscsaba, Blumenfeld Jakab ügynök Bukarest, Grünvald Abrahám kereskedő Békéscsaba, Mavr Gyula kereskedő Arad, Goldmann Terus háztartás Debrecen, Wirtfeld Dezső hivatalnok Szombathely, Fener Lajos kereskedő Nagykároly.

Palace szállóba: Berger Ignátz kereskedő Budapest, Schanta Max kereskedő Bécs, Gruber József utazó Szatmár.

Központi szállóba: Szigeti Hedvig háztartás Budapest, Eberstein László tisztviselő Biharkeresztes, Venter László lakatos Budapest.

Bódis Ferenc arany, ezüst és ékszer-áru üzemet

Vulcan J. (Nagy Sándor)-ulca 1 szám alól megnagyobbítva, üzletéhez

Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 1 szám alá helyezte át.

Festl Tisztltl

Kalinovcsán

Zöldfa-passage 81 sz.

Mosl Vasall

Nagy harisnya vásár

mélyen leszállított árakkal

VEZÉR

Regina Maria (v. Bémer)-lér

Divatkeziükben, kötött kabátokban, divatmellényekben óriási választék

Legjobb harisnyák csak Vezérnél kaphatók

Esőernyő legolcsóbban BLUM-nál a Körösparton

Javításokat és áthuzásokat olcsón vállal.

BUTOR kiállítás!

Bécsi legfinomabb butorok megérkeztek! Olcsó árak!!

BÜCHLER MARTON N. Jorga (Zöldfa)-utca 8 sz.

Megverte a váradiakat a Prágába induló román válogatott futballcsapat

A román reprezentatívek közt is a váradiak a legjobbak

Tegnap délután tartották meg Nagyváradon azt a válogató futball-mérkőzést, amely hivatalosan volt megállapítani, hogy melyik az a tizenegy játékos, aki legméltóbban tudná Románia színeit képviselni a vasárnapi cseh-román találkozón. A mérkőzés mindenre, csak erre nem adott megfelelő választ, miután a meghívott és komolyan számításba vehető játékosok nagyrésze nem érkezett meg. Csúpan a Kinizsi küldte le teljes számban embereit, valamint eljött Szász Mihály, az M. S. E. bravuros kapusa és Weichel az aradiak kitűnő bal-fedezője. Dr. Morár Teofil szövetségi kapitány kénytelen volt tehát a csapatot a rendelkezésre álló játékosokból felállítani.

Románia válogatottjai:

Ritter

Bartha-Székely

Nagy Elemér-Foghl-Weichel

Tänzer-Ströck-Schiller-Semler-Kilianovics

Nagyvárad kombinált csapata:

Szász

Kajla-Markovits

Guru-Csillag-Mayor

Répássy-Palkó-Grünbaum-Róth-Csomag

A mérkőzés a román válogatott támadásával kezdődik, aminek eredményeképpen Tänzer és Ströck Albi összjátékából Zemler egy erősen offsideizű gólt lő. A gólról Nagyvárad erős támadásokkal felel, a nagyszerű Barta azonban résen van és mindent ment. Az első félidő nagy részében a román válogatottak térfelén folyik a játék, azonban a tizenhatosig ötletesen dolgozó váradi csatársor a kapu előtt tehetetlen lesz.

A nemzeti válogatott csapat csak ritkán jut szóhoz, de akkor a kitűnő Tenzer-Ströck jobb-szárny révén mindig komoly és veszélyes támadásokat indít a nagyváradi kapu ellen. A román válogatottban is a nagyváradi játékosok: Bartha és Székely, valamint Ströck biztosítják a csapat időnkénti pozíciófölénységét.

Félidő után a nagyváradi kombinált csapat erősen visszaesik és a román reprezentatív csapat egyik veszélyes támadást a másik után vezet. De eredményt csak a tizedik percben ér el a pompás formában lévő Ströck Albi révén. Pár percnél mezőny-játék után Csomag kiszökik, centerét Barta cornerre fejele, a berugott labdát Fogl kézzel leüti. A megítélt tizenegvest Csillag a kissé kényelmesen védő Ritter mellett góllba lövi.

A váradiak gólya után ismét a román válogatott lép aktivitásba és szép összjáték után Zemler a harmadik gólt rugja. A harmincötödik percben Csomag ismét kiszökik, tizenhatoson belől Barta elgáncsolja, de a tizenegvest Csillag ezúttal a kapu fölé lövi. A mérkőzés további részében állandó a román válogatott fölény, ami a 40-ik percben Ströck nagyszerű góljában jut ismét kifejezésre.

A román válogatott két legjobb

embere, Ströck II. és Tenzer volt. Velük a jobb-szárny kérdése végleges megoldást nyert. Schillert a center posztjára nagy rutinja predesztinálja. Zemler és Kilianovics nem bizonyultak tegnapi formájuk alapján reprezentatív játékosoknak. A legnehezebb kérdés a centerhalf posztjának betöltése a mérkőzés után még mindig megoldatlan maradt, mert Fogl semmi

Az Infratirea éles támadása a nagyváradi magyar futballisták ellen

A prágai mérkőzés kellemetlen ouverturje

A kolozsvári Infratirea-ban Sabin S. Pasere aláírásával egy hosszú cikk jelent meg, amely a prágai futball-mérkőzésre felálló román csapat jelenlegi összeállítását kifogásolja mivel — ebben a csapatban szerinte — nincsenek román játékosok. A kicsinyes elfogultság jegyében írott cikk érdekesebb részleteit alább adjuk:

Alig csillapodtak le a kedélyek a párisi versengés után és íme újabb csapat készülnek mérni sportéletünkre, amelynek prosperálásáért száz meg ezer sportember küzd. Reparálni fogjuk — mondják — a tavalyi kolozsvári szégyent, amikor is 6:0-ra kaptunk ki. Ez a mostani csapat is olyan elemekből mer összeállítás, amelyek a román néptől és nyelvtől teljesen idegenek. Ott látom a válogatott játékosok között a Ströck testvéreket. Ströck, a kapus az olimpiai játék hevében azon veszekedett bátyjával a csatárral, hogy: „miért szaladgálsz annyit: jobb lesz, ha vigyázol a tüdődre, hiszen semmi érdeked, hogy úgy erőlködjél.”

Ott látom Párisban Bartha hátvédet, aki egyáltalán nem akart játszani és a második félidőben csak erőszakkal lehetett a pályára küldeni. Látok a csapatban játékosokat, akik az olimpiai olasz-spanyol mérkőzés után szállásukra ballagva a nemzetek mérkőzéséről beszélgetve, ezt mondták: „mi nem fogunk úgy játszani, és nem is fogunk úgy sirni, mint a spanyol hátvéd, amikor gólt kaptak, mert hiszen semmi érdekünk.”

Ezután hangulatot csinál az Infratirea cikkírója amellelt, hogy csupa románokat kell küldeni Prágába és rögtön ajánlja is a következőket: Huza, Vefian főhadnagy (Venus), Nicolescu (Muresul), Pop Chifor (Victoria), Brațfaleanu (Muresul), Guga, Bonciuncat, Giurgiu, Glaj (Universitate), Cipcigan (Victoria).

Hogy mit szólnak ehhez a naív kritikához az igazi román sportkorok, nem tudjuk, de Morár Teofil bizonyosan van olyan jó román, hogy — ha a siker lehetőségét látná román játékosok beállításával — nem mellőzné őket. Ami a meggyanúsított nagyváradi magyar futballisták: illeti, igazán nincs más meg-

körülmények között sem talál-ták alkalmasnak ezen a fontos és felelősségteljes helyen. Huszpercig, míg a tempót bírta, nagyon szépen osztogatta a labdát, azután már sehol sem volt. Dr. Morár szövetségi kapitány a csapat végleges felállítására vonatkozólag kijelentette, hogy végleges választ csak ma tud adni, miután a tegnapi mérkőzésből elmaradt játékosokért távirati értesítést küldött.

Az érdekes mérkőzést különben a hétköznaphoz mérten szokatlanul hatalmas publikum nézte végig.

jegyezni valónk, minthogy az Infratirea cikkíróját semmi más nem vezeti játék közben, mint az igazi sportszenvedély. Hogy ha-

marjában más példát ne említ-sünk, itt van mindjárt a tegnap lezajlott váradi mérkőzés, amelyen éppen a román nemzeti csapatban a megtámadott Bartha játszott a legodaadóbban és Ströck volt az az elszánt futballista, aki a legbravurosbab gólokat rugta a saját városának válogatott csapata ellen.

Horthy kitüntette Bethlen miniszterelnököt

— Az Estilap eredeti távirata —

Budapestről táviratozzák: A kormányzó legmagasabb kéziratban adja tudtára gróf Bethlen István miniszterelnöknek, hogy több, mint háromszázötven miniszterelnöki működéséért és a kölcsön megszerzése körüli érdemeiért a magyar érdemkereszt nagykeresztjével tünteti ki. A kormányzó kézirat hangsúlyozza, hogy Bethlen az első, akinek ezt a kitüntetést átnyújthatja.

Zavarok a váradi munkaszünet körül

Visszavonták a rendeletet — Délben kinyitottak a kereskedők

A törvényes munkaszüneti napok elrendelése körül még mindig zavarok vannak. Gyakran előfordul, hogy az utolsó pillanatban ellentétes intézkedések látnak napvilágot egyazon hivatalos helyről. Így történt ez most is. Szerdán délből a rendőrprefektúra lapunk útján hírül adta, hogy a mai egyházi ünnepen nincs törvényes munkaszünet. Este aztán a lapok útján Bunescu rendőrigazgató törvényes munkaszünetet rendelt el. Erdély egyetlen városában sem rendeltek el munkaszünetet csak Nagyváradon, ahol ma reggel az összes üzemek beszüntették a munkát és a kereskedők bezárták üzleteiket.

A munkaszünet elrendelése arra indította a Kereskedelmi Csarnok vezetését, hogy interveniáljon a hatóságoknál a munkaszünet elrendelése körüli zavarok megszüntetése érdekében. Ma délelőtt a Csarnok küldöttsége megjelent Bunescu rendőrigazgató előtt és a küldöttség szóoka dr. Fried János rámutatott arra, hogy az ország egyetlen városában sem rendeltek el ma munkaszüneti napot, csupán Nagyváradon, ahol a város gaz-

dasági életének ez intézkedés nyomán két millió lei kára van.

Bunescu rendőrigazgató kijelentette, hogy a munkaszünetet a felsőbb hatóságokkal egyetértően rendelte el és pedig nem a mai egyházi ünnepre, hanem az Avram Jancu emlékünnepre való tekintettel. A görög keleti székesegyházban ugyanis ez alkalomból ünnepélyes istentisztelet tartanak.

A rendőrigazgató felvilágosítása után tárgyalások indultak meg s végül is megállapodtak abban, hogy az istentisztelet befejezése után déli féltizenkettőkor újból megindulhat a munka a városban.

A megállapodás után a Csarnok nyomban értesítette a vállalatokat és kereskedőket arról, hogy a munkát üzemek megkezdhetik, ezenkívül rendőrök járták sorra az egyes utcákat és figyelmeztették a kereskedőket a munkaszünet hatályon kívül helyezéséről.

Déli féltizenkettőkor a kereskedők kinyitották üzleteiket, az ipari vállalatokban megkezdődött a munka s a város visszanyerte rendes képét.

Elfogták a Kovács-ékszerüzlet összes betörőit

A főtettest Debrecenben tartóztatták le — Megtalálták nála az ékszerek nagyrészét

A közelmúlt napokban hirtadtunk róla, hogy a nagyváradi államrendőrség a főutcai Kovács-féle ékszerablás ügyében igen fontos adatok birtokába jutott. Ma aztán már teljesen tisztán áll az egész bűnügy a rendőrhatalóság nyomozói előtt és a főcinkosok letartóztatásba kerültek.

A bűnügyi osztály vezetője Bejan kapitány az ékszerablással kapcsolatosan lefolytatott nyomozásról a következő érdekes információkat adta az Esti-

lap számára:

— A helyszíni szemle alkalmával a feltört udvar felőli vasajtó mellett egy pár sárgás szürke, kopott velur-kalapot, egy gabonamérő stechelt, egy feszítővasat és — bármily humorosan hangzik — két nadrág gombot is találtunk. Sőt hogy a detektív hangulat teljes legyen egy Scherlock Holmes regényfüzetre is akadunk. Megállapítást nyert, hogy a betörők a feszítővasat az udvaron lévő ócska szerszámlá-

dából vették elő. A betörés elkövetésének módjáról a bünyügyi osztály két kipróbált detektív-felügyelője Borodi és Fodor Béla rögtön gyanuba fogták Farkas Béla 22 éves napszámot. Egy héten keresztül üzték, hajszolták a detektívek Farkast, de eredmény nélkül.

Négy nappal előbb a debreceni államrendőrség értesítette a nagyváradai rendőrséget, hogy ott letartóztattak egy *Agoston* Lajos nevezetű egyént, akinél megmotozása alkalmával tizenhat darab különböző órát, gyűrűt, láncot és drágaköves ékszert találtak. *Agoston* kihallgatása során azt adta elő, hogy azokat augusztus 16-án Nagyváradon *Popescu József*, *Farkas Béla* és *Krisztucz Gábor* nevű társaival együtt a Kovács-féle ékszerüzlet kifosztásánál szerezte.

*Agoston*nak a debreceni államrendőrség előtt tett beismerő vallomása tökéletesen fedi a helyszínen konstatált tényállást. Az értesítés 25-én délben érkezett Nagyváradra. Ugyanakkor *Kövári* detektív a Nagypiac-teremen felismerte *Farkas* Bélát, akit előállított a rendőrségre.

A Debrecenben elfogott *Agoston* Lajos előadta, hogy a Körös-parton társaival megosztott és mikor tőlük elvált, sietve átszökött a határon.

A Páris-utca 19. szám alól alapos gyanúkok következményeképp előállították *Szabó* Lajos 21 éves és *Darvas* Imre 25 esztendő napszámokat, akik *Farkas* Bélával meghitt baráti viszonyban élnek. *Darvas* és *Szabó* különböző neveken jelentették be magukat a Páris-utca 19. szám alatt. Tagadják, mintha a betörés elkövetésében bárminő részük is lenne. Azonban a rajtuk lévő ruhanemű egyes darabjai megegyeznek a Debrecenből kapott ismertető jelekkel.

Örizzetbe vette a bünyügyi osztály *Csülök* Karolint, a kinek a lakásán valóságos büntanya volt. Tömérdek holmit, ruhaneműt találtak nála, amelynek eredete nagyon is gyanús.

A bünyügyi osztály az ügyészségnél lépést tett, hogy a Debrecenben letartóztatott *Agoston*nak büntársaival való szembesítését diplomáciai uton tegyék lehetővé és szállítsák Nagyváradra.

x Beiratások a társulati fiu- és női felső kereskedelmi iskolába. Felhívjuk mindazokat, akik a társulati felső kereskedelmi iskola bármely tagozatába vagy osztályába beiratkozni óhajtanak, hogy eziránti kérvényeiket legkésőbb folyó évi szeptember hó 10-ig az iskola igazgatóságához (Str. Francisc Deák 3.) terjesszék be naponta d. e. 11-12 óráig. A kérvényhez csatolandó iskolai, születési és ujjraoltási bizonyítvány. A végleges beiratás időpontja később fog közzétettni. Kérvényminták az iskolaszolgánál kaphatók. Figyelmeztetjük a szülőket, hogy a jelzett folyamodási határidőt annál is inkább tartsák be, mert ellenkező esetben gyermekeik kimaradhatnak az iskolából. A Kereskedelmi Csarnok elnöksége, mint fenntartó testület.

Leichner Szőrmearuház
Uj modellek. Nagy választék. Olcsó árak.
Str. Ciorogar (Uri-u.) 4.

APRÓ HIRDETÉSEK

Minden szó 3 lei, vastag betűkkel 6 lei.
— A legkisebb hirdetés ára 30 lei.

LEVELEZÉS

„KIRALYNŐM lesz” jellegű levél van a Hegedüs hirlapirodában. Kérem átvenni. 553

LAKÁS

MAGANOS öreg asszonynak megfelelő kis lakásom elcsereálném egyszobás, konyhás lakásért, lelépést is fizetek. Cim Szent Anna-utca 27. szám, az üzletben. 558

ELCSERELENNÉM Katonavárosban levő szoba, konyha, mellékhelyiségből álló lakásom hasonlóval. Érdeklődni Blumenfeld, Sonnenfeld-nyomda. 558

EGYSZOBÁ, konyha, speiz, teljes berendezéssel azonnal átadó. Vas, Strada Cuza Voda (Szacs-vay-utca) 76.

ALKALMAZÁS

FIATAL leány mindenesték vagy szobalánynak ajánlkozik kis családnak. Cim Hegedüs hirlapirodában. 541

TISZTESSÉGES mindenest, ki a főzéshez ért, azonnali belépésre felveszek. Kitz, Str. Cuza Voda (Szacs-vay-utca) 56. 539

KÉT jó házból való négy középiskolár végzett fiu Deutsch K. I. R. T. cég-nél tanulónak felvétetik. 542

VIZSGÁZOTT gyermekkertész-nő német, esetleg magyar felvétetik. Németh, Strada Alexandri (Teleky-utca) 9. szám. 548

FÜSZERKERESKESŐ segéd angroban és detailban teljesen jártas. Elsőrangú munkaerő, állást keres. Románul tud. Markbreiter Bou Jud. Bihor. 554

ÜGYES mindenest kerestetik. Adler Sándor, Strada Cogalniceanu (Várady Zsigmond-utca) 2. 552

MINDENET magas fizetéssel azonnalra keresek. Cim a Hegedüs hirlapirodában. 550

ADÁS-VÉTEL

JÓKARBAN levő balkercs gép eladó. Cim: Templom-utca 24. Nemes. 543

EGY forgalmas sarok fűszerüzlet teljes berendezéssel, áruval, más vállalat miatt sürgősen átadó. Cim a kiadóban. 551

ELADÓ kézimunka szőnyegek, függönyök, fehér, színes és arany terítők, nagyon szép filé munkák, csipkék, betétek és motívok, kötött terítők, kis és nagyok, divány párná montirozatlan, kicsi kelim terítő, szekrény csikok. Zsebkendők, leibhenek, álló lámpa, ernyő, szőnyegek, perzsa, szimrna és argaman. 23 m. finom rumburgi vászon. 12 személyes étkező szerviz és egy 6 személyes ezüst szerviz, gobelin kép, selyem horgolt redikülök, selyem, rojtos kendő, kötött csipke. Boulevard Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra, Szász. 427

ELADÓ ónémet stílusú ebédlő vitrin-nel. Ebédlő, háló uriszoba, egy renaissance ebédlő, álló tükör, hencser, szekrény, fehér és barna vaságys. Rövid keresztúros és egy hosszú zongora. Ferdinand király (Rákóczi) ut 30. jobbra, Szász. 529

BIZOMÁNYBA elírogadok porcellánt. kézimunkát, fehérneműt. Szász, Ferdinand király (Rákóczi) ut 30. jobbra. 23

SCHUNDA féle pedálos verseny-cimbalom jókarban levő eladó. Cim a Hegedüs hirlapirodában. 556

ALMA legnemesebb fajokból egy vagonnal, valamint 10 mázsa gyapju Szilágy megyében eladó. Értekezni Strada I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 2. Dr Popnál. 555

SZÉP fehér róka eladó. Megtekinthető Strada Nicolae Jorga (Zöldfa-utca) 17. ház mesternél. 549

KÜLÖNFÉLÉK

SOK lakáscsere bejelentve. Házak, szőlők, vételt és eladását eszközöljük. „Ardeal”, főposta mellett. 805

KÖZPONTBAN levő lakással a bíró nővel társulnék, női szalon berendezéssel. Cim a Hegedüs hirlapirodában. 557

GYERMEK-KOCSIK
Szöke Miklós gyermekkocsi üzembén
Str. Vlahuta (Szt. János-ut.) 22.
a legszebbek és legolcsóbbak

ELADÓ 9 katasztrális hold szőlő, 2 szobás lakás, vincellér lakás, istálló, felszerelés 750.000, terméssel, 63 hold föld 13.000 lei katasztrális holdanként. Értekezni Toma Józsefnél, Nilgésztelep

ALLER képes családi lap

régebbi számai visszamendleg
1-es számig kizárólag

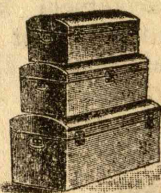
Hegedüs Hirlapirodában
Nagyvárad kaphatók

Megérkeztek

nagy választékban

Női kabátok

MODELL ÁRUHÁZ
Str. Vlahuta (Szt. János-utca) 6.

A legjobb kivitelű bőr-, fieber- és vászonbőröndök, valamint berendezett kazeták és isklatások detailban is

kaphatók engross árak mellett a Nagyvárad Bőröndáru és Táskagyárban Str. Cuza Voda (Szacs-vay-utca) 18. Javításokat is vállalunk. Nagyvárad Bőröndáru és Táskagyár Cuza Voda (Szacs-vay-utca) 18.

Magas árban veszek

brilliance, arany, ezüst ékszereket és dísz tárgyakat, főredek aranyat, ezüstöt, arany szápadlást, arany és más hamis fogakat **Freund Benjámín** ékszerész, Nagyvárad, Bul. Reg. Ferd. (Rákóczi-ut) 11, Széchenyi szálló épület. — Ékszer olcsó áron kapható.

Eladó

a város központjába 140 szép modern ház, mind beköltözhető, több magánház, emeletes bérpalota, a város külső részén szép tágas épületek istálókka már 100 ezer Leitől. Van nagyobb-kisebb birtokok, 1 hold szőlőtől 20-ig, több 1 és 2 szobás lakások. — Ha bármit eladni kiadni cserélni akar, bizalommal keressen fel, díszkerten azonnal elintézem. Porcellánt, fehérneműt, szőnyeget bizományba elfogadok.

Weisz Gizi

közvetítő irodája

Nagyvárad, Nyomda-u. 1. Szaniszló-u. sarok.

Önmentelt Adat részv. tén

Turnatoria de fier si fabrica de masini s. a. Oradea-Mare

Kérjen árajánlatot

C. F. R. vonalakon 45% fuvarkezdvezmény

Harántgyaluk (Shaping)

Fűrógépek

Hydraulikus prések

Olajgyártó berendezések

Fogaskerék marások 1000X400mm-ig

Transmissiók, függőgyámok és csapágyak

Mindenfajta vas- és fémöntés

Kérjen árajánlatot
C. F. R. vonalakon 45% fuvarkezdvezmény

Nagyvárad Vasöntöde és Gépgyár Részvénytársaság